

Sygn. akt II Cz 638/14

POSTANOWIENIE

Dnia 13 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Wiesława Buczek-Markowska (spr.)

Sędziowie: SO Iwona Siuta

SO Małgorzata Grzesik

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w dniu 13 maja 2014 r. w S.

sprawy z wniosku uprawnionego (...)w W.

przy udziale obowiązanych J. S. i L. S.

o udzielenie zabezpieczenia

na skutek zażalenia J. S. i L. S.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Goleniowie z dnia 12 lutego 2014 r., sygn. akt I Co 228/14

postanawia:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w punkcie 3. w ten sposób, że go uchylić;

II. w pozostałej części zażalenie oddalić.

Sygn. akt II Cz 638/14

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 12 lutego 2014 r. Sąd Rejonowy w Goleniowie: udzielił zabezpieczenia poprzez zakazanie obowiązany postępowania J. S. i L. S. lub osobom działającym na ich zlecenie rozbiórki w całości lub w części znajdującej się na nieruchomości oznaczonej nr (...) (...), (...) M., drogi zabudowanej z płyt betonowych, zakazanie obowiązany grodzenia drogi, blokowania lub utrudniania przechodu i przejazdu, do czasu wytoczenia powództwa przez uprawnionego (punkt 1); wyznaczył uprawnionemu dwutygodniowy termin na wytoczenie powództwa pod rygorem upadku zabezpieczenia (punkt 2); przyznał uprawnionemu od obowiązanych kwotę 177 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania (punkt 3).

Uzasadniając powyższe rozstrzygnięcie Sąd wskazał, iż w niniejszej sprawie roszczenie uprawnionego nie ma charakteru pieniężnego. W ocenie Sądu I instancji zebrany w sprawie materiał dowodowy w postaci dokumentów przedstawionych przez stronę uprawnioną w postaci: umowy aktu notarialnego, korespondencji jaka była wymieniana pomiędzy stronami, potwierdza zasadność wniosku o zabezpieczenie. Sąd stwierdził też, iż w związku z tym, że w chwili obecnej przejazd oraz przechód innych osób do nieruchomości sąsiednich może zostać zablokowany przez obowiązanych koniecznym jest zabezpieczenie przez unormowanie praw i obowiązków uczestników na czas trwania postępowania tak, aby m.in. H. I. miała normalną możliwość dojścia i dojazdu do prowadzonej przez niej fermy drobiu.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł na podstawie art. 730 k.p.c. i art. 755 § 1 pkt 1 k.p.c. O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. Na koszty postępowania składało się, zgodnie § 10 ust. 1 pkt 13 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu koszty zastępstwa w stawce minimalnej wynoszącej 60 zł oraz 17 złotych tytułem zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz 100 złotych tytułem zwrotu opłaty od wniosku o zabezpieczenie roszczenia.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożyła J. S. i L. S., zaskarżając je w całości. Skarżący orzeczeniu temu zarzucili obrazę przepisów postępowania, mającą istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a mianowicie:

-art. 730¹ § 1 i 2 k.p.c. wynikającą z przyjęcia, że uprawniona uprawdopodobniła istnienie roszczenia wobec obowiązanych oraz uprawdopodobniła interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia;

-art. 730¹ § 3 k.p.c., poprzez nieuwzględnienie należycie interesu stron, prowadzące do obciążenia obowiązanych ponad potrzebę.

Wskazując ba powyższe skarżący wnieśli o: zmianę zaskarżonego orzeczenia w zakresie punktu 1 poprzez oddalenie wniosku uprawnionej o udzielenie zabezpieczenia, w zakresie punktów 2 i 3 poprzez ich uchylenie; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji; zasądzenie od uprawnionej na rzecz obowiązanych kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na zażalenie wnioskodawca wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie od obowiązanych na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego. Ponadto wnioskodawca wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie nowych dowodów z: pisma H. I. z dnia 27 października 2012 roku; zawiadomienia z dnia 2 listopada 2012 roku; pisma z dnia 29 listopada 2012 roku; na okoliczność istnienia interesu prawnego uprawnionej w udzieleniu zabezpieczenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie J. S. i L. S. skutkowało rozstrzygnięciem o charakterze reformatoryjnym.

Ustosunkowując się do zażalenia Sąd Okręgowy w pierwszej kolejności wskazuje, iż zgodnie z treścią art. 730¹ § 1 k.p.c. udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. § 2 wymienionego przepisu stanowi, że interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Z kolei wymóg uprawdopodobnienia roszczenia oznacza konieczność uprawdopodobnienia faktów, z których jest ono wywodzone. Wobec tego niezbędne jest ustalenie okoliczności podlegających badaniu w postępowaniu wszczętym na skutek zgłoszonego roszczenia, którego zabezpieczenia wnioskodawca się domaga, a następnie ocena czy okoliczności te zostały uprawdopodobnione. W omawianej kwestii warto jeszcze zwrócić uwagę na zaopatrywanie judykatury, a w tym na stanowisko wyrażone przez Sąd Apelacyjny w Szczecinie, zgodnie z którym roszczenie jest uprawdopodobnione, jeżeli prima facie istnieje znaczna szansa na jego istnienie, co nie wyklucza tego, iż w świetle głębszej analizy stanu faktycznego i prawnego, wniosek może okazać się bezzasadny. Istotą postępowania zabezpieczającego, jako postępowania incydentalnego, nie jest uznanie dochodzonego roszczenia za udowodnione, ale jedynie za uprawdopodobnione, czemu służy dokonywana przez sąd jedynie pobieżna analiza dostarczonego przez wnioskodawcę materiału dowodowego. Możliwość dojścia, w wyniku pełnego postępowania, do wniosku o niezasadności roszczenia, jest oczywistym założeniem tej instytucji (zob. postanowienia Sądu Apelacyjnego w (...): z dnia (...), sygn. akt (...)) oraz z dnia (...) sygn. akt (...)). Dalej w myśl art. 730¹ § 3 k.p.c. przy wyborze sposobu zabezpieczenia sąd uwzględni interesy stron lub uczestników postępowania w takiej mierze, aby uprawnionemu zapewnić należyłą ochronę prawną, a obowiązanych nie obciążać ponad potrzebę. Stosownie do treści art. 755 § 1 k.p.c. jeżeli przedmiotem zabezpieczenia nie jest roszczenie pieniężne, sąd udziela zabezpieczenia w taki sposób, jaki

stosownie do okoliczności uzna za odpowiedni, nie wyłączając sposobów przewidzianych do zabezpieczenia roszczeń pieniężnych. Z regulacji tej wynika, iż sąd może między innymi unormować prawa i obowiązki stron lub uczestników postępowania na czas trwania postępowania.

Przenosząc powyższe uwagi na grunt rozpatrywanej sprawy Sąd Okręgowy stwierdza, iż wnioskodawca uprawdopodobnił roszczenie o wykonanie prawa odkupu nieruchomości, gdyż uprawdopodobnił podstawę faktyczną tego roszczenia. Przemawia za tym analiza treści wniosku o udzielenie zabezpieczenia, a także przedłożonej przez wnioskodawcę dokumentacji (w tym aktu notarialnego, postanowienia (...) (...) w S.). W tym miejscu należy podkreślić, iż istotą postępowania zabezpieczającego, jako postępowania wpadkowego - nie jest rozstrzygnięcie o zasadności roszczenia, a jedynie ocena czy jest ono uprawdopodobnione. W związku z tym dopiero w postępowaniu głównym zostanie przeprowadzone w pełnym zakresie postępowanie dowodowe, a następnie wszechstronna jego analiza, co w konsekwencji doprowadzi do oceny stanowisk stron postępowania. Tym samym dalej idąca ocena roszczenia wnioskodawcy na etapie postępowania zabezpieczającego jest niedopuszczalna. Jednocześnie w ocenie Sądu orzekającego wnioskodawca uprawdopodobnił także interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Wnioskodawca uprawdopodobnił, iż w zakresie dotyczącym dotychczasowego korzystania z drogi znajdującej się na nieruchomości oznaczonej nr (...) (...), (...) M., ze strony uczestników pojawiły się istotne utrudnienia poprzez ograniczanie dostępu do niej. Za powyższym przemawia analiza treści przedłożonych przez wnioskodawcę dokumentów. W tej sytuacji celem zabezpieczenia jest prowizoryczne zaspokojenie wnioskodawcy poprzez jak najszybsze przerwanie lub zapobieżenie powyższymi działaniami. Jeśli bowiem ochrona wynikająca z przyszłego orzeczenia pojawi się zbyt późno, to wnioskodawca poniesie skutki takich działań uczestników. Wobec tego brak zabezpieczenia skutkowałby tym, iż ochrona prawna udzielona w merytorycznym orzeczeniu w sprawie okazałaby się niepełna. Zatem wystąpiły obie kumulatywnie wymagane przesłanki z art. 730¹ § 1 k.p.c. do udzielenia zabezpieczenia. We wskazanych okolicznościach zaistniała podstawa do uwzględnienia wnioskowanego sposobu zabezpieczenia roszczenia poprzez ustanowienie wymienionych zakazów. Tym samym Sąd Rejonowy słusznie orzekł w punkcie 1 postanowienia.

Kolejno Sąd Odwoławczy zaznacza, iż zgodnie z treścią art. 733 k.p.c. udzielając zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania w sprawie, sąd wyznacza termin, w którym pismo wszczynające postępowanie powinno być wniesione pod rygorem upadku zabezpieczenia. Termin ten nie może przekraczać dwóch tygodni. Mając na względzie te unormowanie zdaniem Sądu orzekającego rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 2 zaskarżonego postanowienia, w którym Sąd Rejonowy wyznaczył wnioskodawcy dwutygodniowy termin na wytoczenie powództwa pod rygorem upadku zabezpieczenia nie budzi zastrzeżeń.

Przechodząc dalej należy zwrócić uwagę, iż zgodnie z treścią art. 745 § 1 k.p.c. o kosztach postępowania zabezpieczającego sąd rozstrzyga w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie, a o kosztach postępowania zabezpieczającego później powstałych rozstrzyga na wniosek strony sąd, który udzielił zabezpieczenia. W myśl § 2 tego przepisu jeżeli postanowienie, w którym udzielono zabezpieczenia, zostało wydane przed wszczęciem postępowania w sprawie, a uprawniony nie zachował wyznaczonego mu terminu do jej wszczęcia, obowiązany może w terminie dwóch tygodni od upływu tego terminu złożyć wniosek o przyznanie mu kosztów. W tym terminie wniosek taki może zgłosić uprawniony, jeżeli nie wytoczył sprawy dlatego, że obowiązany zaspokoił jego roszczenie. Przy tej regulacji należy podkreślić, iż postępowanie zabezpieczające nie ma samoistnego charakteru, lecz pozostaje w związku z merytorycznym (jurysdykcyjnym) postępowaniem w sprawie. Z tego względu postanowienia w przedmiocie udzielenia zabezpieczenia nie mają charakteru postanowień kończących postępowanie w sprawie. Dlatego też o kosztach postępowania zabezpieczającego (w tym kosztach wykonania postanowienia) rozstrzyga się dopiero w orzeczeniu kończącym merytoryczne postępowanie w sprawie, co pozostaje w zgodności z ogólną regułą orzekania o kosztach, wyrażoną w art. 108 kpc. Wobec powyższego nie było podstaw do rozstrzygnięcia o kosztach niniejszego postępowania zabezpieczającego już w postanowieniu uwzględniającym wniosek. Zatem zaistniała podstawa do zweryfikowania zaskarżonego postanowienia w punkcie 3. Jednocześnie ta sama zasada dotyczy zawartego w zażaleniu wniosku uprawnionego o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania zażaleniowego. O kosztach tych sąd również rozstrzygnie w orzeczeniu merytorycznym kończącym postępowanie.

W świetle powyższych rozważań Sąd Okręgowy uwzględniając zażalenie w części dotyczącej punktu 3 zaskarżonego postanowienia, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie I postanowienia, w pozostałej zaś części na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie II postanowienia.

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)